

Research Report No. 37

English-Ukrainian Computer Glossary
and
Short Glossary of Audio-Visual Technology

Compiled by:

Peter Fedynsky, Tamara Horodysky
Teresa Kikena, Richard Robin

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
University of Alberta
Edmonton 1990

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
University of Alberta

Occasional Research Reports

CIUS Press publishes research reports, including theses, periodically. Copies may be ordered from the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, T6G 2E8.

The name of the publication series and the substantive material in each issue (unless otherwise noted) are copyrighted by the Canadian Institute of Ukrainian Studies Press.

PRINTED IN CANADA

Серія довідників

Українсько-англійський словник комп'ютерних
термінів
і
Англо-українські авдіо-візуальні терміни

опрацювали:

Петро Фединський, Тамара Городиська,
Тереза Кікена, Ричард Робін

Довідник № 37 – 1990

Видавництво Канадського інституту українських студій
Альбертський університет
Едмонтон, Альберта

Occasional Research Reports

**English-Ukrainian Computer Glossary
and
Short Glossary of Audio-Visual Technology**

Compiled by:

Peter Fedynsky, Tamara Horodysky,
Teresa Kikena, Richard Robin

Research Report No. 37 – 1990

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
University of Alberta
Edmonton, Alberta

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/englishukrainian37fedy>

Зміст

Українсько-англійські комп'ютерні терміни.....	стор. 1
Англо-українські комп'ютерні терміни.....	стор. 14
Англо-українські аудіо-візуальні терміни.....	стор. 27

Contents

Ukrainian-English computer terms	p. 1
English-Ukrainian computer terms	p. 14
English-Ukrainian audio-visual terms.....	p. 27

TOWARD A DEFINITIVE LEXICON OF UKRAINIAN COMPUTER TERMS

The computer age has posed another challenge for the Ukrainian language to keep pace with developments in science and technology. Those who speak Ukrainian must be able to coin new terms or effectively assimilate foreign ones to keep the language up to date. In many cases, this has already been done. A number of original Ukrainian words have appeared, and such English words as bit, byte, interface and joystick have been readily adopted. But some expressions are tentative or awkward and will, presumably, be replaced if Ukrainian computer specialists routinely use their native language on the job.

This, however, is a big if. The caretaker and final arbiter of the Ukrainian language, Soviet Ukraine, lacks not only the hardware and software required in the new age, but also has little information to transmit in the language of its people, because most critical data in the Soviet Union is processed in Russian, often through Russia.

A functional Ukrainian computer vocabulary depends upon the ability of Ukrainians to conduct substantive political, economic, scientific and cultural affairs free of undue linguistic or geographic intermediaries. Unless the people of Ukraine use Ukrainian for such purposes, the language will be left with nothing important to say and may, ultimately, lose its reason to exist.

The Soviet Union has recently begun to acknowledge that many decades of official Soviet hostility to non-Russian languages and cultures did considerable harm to what are now increasingly recognized as unique and irreplaceable assets. Whether such acknowledgement allows Ukrainian and other languages of the Soviet Union to prosper in the future remains to be seen.

In the meantime, this research paper is being published to help foster a better Ukrainian technical vocabulary and to develop the same power as the literary language. The glossary is not definitive or comprehensive, but may be useful for experts who wish to compile an authoritative, and preferably computerized, lexicon of Ukrainian computer terms.

ДО ПИТАННЯ ВИЧЕРПНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕРМІНІВ

Доба комп'ютера кинула українській мові новий виклик: необхідність іти в крок з розвитком у галузях науки й техніки. Ті, що користуються українською мовою, мусять бути спроможними творити нові терміни або відповідно засвоювати іншомовні, щоб достосувати мову до сучасних потреб. До певної міри це вже зроблено. З'явилося немало оригінальних українських слів, а такі англійські слова як, наприклад, «bit», «byte», «interface» і «joystick» прижилися без змін. Проте, деякі терміни все ще експериментальні чи явно незграбні і, треба надіятися, будуть замінені, якщо українські комп'ютерні спеціялісти користуватимуться у своїй праці рідною мовою.

Але саме в цьому суть проблеми. Опікун української мови й остаточний арбітр її правильного вживання – Радянська Україна – просто не має необхідного сучасного комп'ютерного обладнання і його програмного забезпечення, оскільки найважливіша інформація в Радянському Союзі передається російською мовою і, як правило, при посередництві Російської РФСР.

Функціональна українська комп'ютерна мова залежить від можливості українців вести необхідні політичні, економічні, наукові й культурні справи незалежно від звичайних мовних чи географічних посередників. Якщо українці не вживатимуть своєї рідної мови для такої мети, вона не матиме нічого важливого до сказання і, кінець-кінцем, може взагалі втратити підстави для свого дальнього існування.

Останнім часом керівники Радянського Союзу почали визнавати, що багато десятиліть ворожого ставлення до неросійських мов і культур завдали важкого удару цінностям, що їх поступово починають визнавати своєрідними й незамінними. Чи таке визнання дозволить українській та іншим мовам Радянського Союзу розвиватися – покаже лише майбутнє.

У світлі таких міркувань, публікація цієї дослідницької праці має на меті сприяти створенню кращої української технічної термінології, надавши їй потужності, співзвучної могутності української літературної мови. Проте, майте, будь-ласка, на увазі, що пропонований словник не претендує на незамінність чи вичерпність. Він просто може бути корисним для експертів, які бажають укласти авторитетний (і побажано комп'ютеризований) словник українських комп'ютерних термінів.

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕРМІНІВ

А

абзац	paragraph
аварійна відмова	crash
автоматизація діяльності установи	office automation
автоматизоване моделювання	computer-aided modelling (CAM)
автоматизоване проектування	computer-aided design (CAD)
автоматизоване робоче місце (APM)	computerized desktop; computerized office
автономний режим	off-line mode
АДА	ADA
адреса	address
адресування	addressing
азбуочно-цифровий	alpha-numeric
азбуочно-цифровий принтер	alphanumeric printer
апостроф	apostrophe
аргумент	argument
асемблер	assembler
атрибут	attribute
атрибут призначений по умовчанию	default value

Б

багатокористувальний	multiuser
багатотермінальна система	multiterminal system
база даних	data base
базова конфігурація	basic configuration
базовий	basic
байт	byte
кілобайт	kilobyte
мегабайт	megabyte
бар код	bar code
БЕЙСІК	BASIC
біжучий	current
~ диск	current disk
~ зареєстрований дискрайв	active disk drive
~ рядок на екрані	template (current screen line)
більше	greater than
біт	bit
блок	block
бод	baud
буква	character
булівський	Boolean
буфер	buffer
бухгалтерська програма	accounting program
бухгалтерський звіт	spreadsheet
бюро	office

В

валок (для паперу в принтері)	platen
велика літера	capital letter
великий комп'ютер	mainframe computer
версія	version
верхній реєстр	upper case
вибирати	select
вивід	output
виводити	output
вид	view
видалити	delete
виділити	highlight
видрукувати	print out
виклик	call
виконавчий файл	executable file (EXE)
виконувати	execute
виправити «Штрихом»	white out (a mistake)
вислів	expression
вихідна мова	source language
вихідна програма	source program
вихідний код	source code
відбілювати	white out (a mistake)
відеоатракціон	video game
відеозапис	videotape
відеогри	video game
відеомагнетофон	videotape recorder
відеострічка	videotape
відеотермінал	video terminal; monitor; screen
відказ	failure
відкриті дужки	open brace
відладка	debugging
відмова	down (failure)
відмовляти	fail
відредагувати	edit
Вінчестер-диск	Winchester disk
Вінчестер-накопичувач	Winchester drive
внутрішній запам'ятовуючий пристрій	mass storage device
волокно	fiber
волоконна оптика	fiber optics
волоконний кабель	fiber cable
вставка	insert; insertion
вставляти	insert; insertion
втулка	insert

Г

галузь	branch
гард диск	hard disk
гард дискдрейв	hard disk drive
гарячий старт	warm boot
генератор символів	character generator
гнучкий диск	floppy disk

годинник реального часу	real time clock
головка	head
~ зчитування/запису	read/write head
голограма	hologram
голографія	holography
голосовий вивід	voice output
голосовий увід	voice input
графіка	graphics
~ з адресуванням точок	dot-addressable graphics
~ з по-бітовим зображенням	bit-mapped graphic
графічна плата	graphics board
графічний дисплей	graphics screen
графічний режим	graphics mode
густина запису інформації	density

Г

гльобальний	global
~ розшук	global search

Д

двоекрапка	colon
двохсторонній подвійної густини флоپі диск	double-sided double-density floppy
десятковий	decimal
джойстик	joystick
дисасемблер	disassembler
диск	disk
дискдрейв	disk drive
дискова операційна система (ДОС)	disk operating system (DOS)
дисковод	drive; disk drive
дисплей	display; monitor; screen
дистрибутивний диск	distribution disk
дистрибуція	distribution
діяловий	interactive
діяловий режим	conversational mode
довжина	length
~ рядка	line length
~ слова	word length
~ файла	file length
довільний доступ	random access
додатковий пристрій (запасний)	back-up device
документація	documentation
домашне видавництво	desktop publishing
допустимий	valid
доріжка	track
ДОС	DOS; disk operating system
доступ	access
драйвер	driver
дрібний шрифт	fine print
дружелюбний	user friendly
друкарська машина	typewriter
друкарська стрічка	ribbon

дужки

parentheses

E

екран	screen
екранний дисплей	full screen
екранний редактор	full screen editor
електрична друкарська машина	electric typewriter
електро-обчислювальна машина (EOM)	computer
емулювати	emulate
емуляція	emulation
енерго-незалежна пам'ять	non-volatile memory
EXE файл	EXE file

Є Ж

ємність	memory capacity
жорсткий диск	hard disk

3

забезпечувати	support
завантажувати	boot
загружати	boot; load
загружчик	loader
загрузка	load
замок реєстра	caps lock
запам'ятовуючий пристрій	storage device
запам'ятовуючий пристрій з довільним доступом	random access memory (RAM)
запам'ятовуючий пристрій на магнетних доменах	bubble memory
запасна копія	back-up copy
запасний	back-up
запис	record; recording
записувати	record; write
записувати на диск	write to disk
записувати у файл	write to file
запитання	prompt
зареєстрований	active
засіксований	fixed
захист запису	write protection
зв'язок	communications
зірочка	asterisk
зірчатка	tractor
zmінний	variable
zmіст	directory
zmіст (файла)	contents (of a file)
zmіщення	offset
знак	character
~ запитання	question mark
~ кінця файла	EOF symbol (code)
~ процентів	percent sign
~ рівняння	equal sign

~ числа	number sign
знищити	delete; erase
зовнішній	external
зовнішня пам'ять	external memory
зупинка	stop
зчитувати	read
в пам'ять	read into memory

І І

ідентифікатор	ID
~ користувача	user ID
~ файла	file ID
ікона	icon
інтегральна мікросхема	integrated circuit
інтелектуальний	smart
~ відеотермінал	intelligent videoterminal
~ термінал	smart terminal
інтерпретатор	interpreter
інтерфейс	interface
інтерфейс малої комп'ютерної системи	SCSI (Small Computer Information System)
інтерфейс уводу й виводу	I/O interface
інформаційно-розшукувальна система	information retrieval system

К

канал	bus, channel
канал зв'язку	communications channel
канцелярія	office
касетний накопичувач (для комп'ютера)	cassette recorder (for computers)
каталог	directory
квадратові дужки	bracket
кілобайт	kilobyte
кінець файла	end of file; EOF
класнути	click
ключове слово	key word; reserved word
клавіша	key
~ вставки	insert key
~ знищення (видалення)	delete key
~ проміжку	space bar
~ рісет	reset key
~ СКІД	reset key
~ управління	control character
~ CNTL	control key
клавіатура	keyboard
КОБОЛ	COBOL
код	code
~ управління	control code
кодифікаційний пристрій	encoder
колонка	column
кольоровий монітор	color monitor
кома	comma

команда DIR	DIR
командний рядок	command line
коментар	comment
комірка	cell
компілювати	compile
компілятор	compiler
компільована мова	compiled language
комп'ютер, електро-обчислювальна машина (EOM)	computer
комп'ютерна грамотність	computer literacy
константа	constant
контора	office
контролер	controller
контрольна сума	check sum
конфігурація	configuration
конфігурувати	configure
копіювання	copying
копія	copy
користувач	user
крапка	period
крапка з комою	semi-colon
крок назад	back space
ксерокопія	xerox copy
ксерокс	xerox
курсив	italics; italic print
курсор	cursor

Л

лазер	laser
лазерний принтер	laser printer
лапки	quotation mark
листинг	listing
лінійний	linear
лічильник	counter
лічильник програми	program counter
логічний	logical
~ пристрій	~ device
локальна мережа мікро ЕОМ	local area network
локальний	local

М

макро	macro
макроасемблер	macroassembler
масив	array
материнська плата комп'ютера	mother board
машинний код	computer code; machine code
машинний переклад	computer translation; machine translation
мегабайт	megabyte
меню	menu
мережа	network
миша	mouse

мікродиск	3 1/2" disk
мікрокомп'ютер	microcomputer
мікропроцесор	microprocessor
мікропроцесор(ний чип)	chip, microprocessing
мікропроцесорний одноплатний модуль	single board card
мікросхема	chip
мікрофлопі (3 1/2-дюймовий (90 мм) гнучкий)	microfloppy
мінідиск	5 1/4" disk
мініфлопі (5 1/4-дюймовий (130 мм) гнучкий)	minifloppy
мінус	minus
мова	language
~ асемблера	assembly language
~ високого рівня	high-level language
~ низького рівня	low-level language
~ програмування	programming language
~ середнього рівня	mid-level language
моделювання, автоматизоване	computer-aided modelling (CAM)
модем	modem
модуль	module
молодший біт	low bit
монітор	monitor
монітор на 25 рядків по 80 символів	monitor, 25 x 80
мультиплікаційна графіка	animated graphics

H

навчання за допомогою ЕОМ	computer-aided instruction (CAI)
надавати (значення змінним величинам)	assign (a value to a variable)
надійність	reliability
назва файла	filename
наказ	command
накопичувач	drive
~ на магнетній стрічці	tape drive
налагодження	debugging
налагоджувач	debugger
налагодити	debug
наліїпровідник	semiconductor
наліїпровідникова мікросхема	semiconductor chip
настільний	desktop
~ комп'ютер	desktop computer
настільні аксесуари	desk accessories
натискання клавіші	keystroke
недопустимий	invalid
нечутливість до відмов	fault-tolerance
неявна назва	wildcard filename
неявне ім'я	wildcard file
нижній регистр	lower case

O

об'єктна мова	object language
об'єктна програма	object program

об'єктний	object
об'єктний код	object code
об'єм оперативної пам'яті	RAM size
область	area
область пам'яті	memory area
обмежувач	delimiter
односторонній флопі диск одинарної густини	single-density single-sided floppy disk
операнд	operand
оперативна пам'ять	main memory
оперативний запам'ятовуючий пристрій	main storage device
оперативний режим	on-line mode
оператор	statement
операційна система	operating system
операційна система реального часу	real time operating system
опрацювання даних	data processing
опрацювання тексту	word processing
оптичне розпізнання знаків, символів	optical character recognition (OCR)
офсет	offset

II

пакет прикладних програм	software package
палічка	wand
палітурка	clipboard
пам'ять	memory
паралельний порт	parallel port
паралельний принтер	parallel printer
параметр	parameter
пароль	password
ПАСКАЛЬ	Pascal
перезаписувати	overwrite (a file)
переіменувати	rename
переклад	translation
перекрутити папір	feed
перекрутити папір на один рядок	line feed
перекручувати папір на цілий аркуш	form feed
перемикач DIP	DIP switch
переназначування	redirection
переназначувати	redirect
переставляти букви	transpose (letters)
перехід на новий параграф	return
периферійний контролер	peripheral device controller
периферійний пристрій	peripheral device
персональний комп'ютер	personal computer
підказування	prompt
підкреслювання	underlining
підкреслювати	underline
підпрограма	subroutine
підрядок	substring
плаваючий	floating
по-бітове зображення	bit-mapping
поворот каретки	carriage return
подвійна густина	double density

подвійний	binary
подвійний код	binary code
подвійно клапнути	double click
позначка	label
покажчик стека	stack pointer
показати крупним планом	to zoom
поле	field
поля	margins
помилка	error
помилка запису	write error
порт уводу і виводу	input-output port
портативний	portable
послідовний	sequential
~ порт	serial port
~ файл	sequential file
послідовність	sequence
послідовність символів	character, sequence
постійний запам'ятовуючий пристрій	read only memory (ROM)
початок файла	top of file
прикладна програма	application software
прикладне програмне забезпечення	application software
припинення / припинити	interrupt
пристрій	device
~ виводу	output device
~ для вводу і виводу	input-output device
~ термодруку	thermal printer
принтер	printer
лазерний ~	laser printer
~ матрично-голчатого типу	dot-matrix printer
~ пелюсткового типу	daisy-wheel printer
~ послідовної дії	serial printer
~ фарбо-роздрізуючий	jet-spray printer
проводійний (ведучий) комп'ютер	host computer
програма	program
програміст	hacker; programmer
програмна сумісність	compatibility (of programs)
програмне забезпечення	software
програмне середовище	programming environment
програмно-секційований диск	soft-sectored disk
програмувальний запам'ятовуючий пристрій	programmable memory
програмувальний постійний запам'ятовуючий пристрій	programmable read only memory (PROM)
програмування	programming
програмувати	program
проектування, автоматизоване	computer-aided design (CAD)
проміжок (між словами)	space (between words)
просувати	scroll
~ екран по файлі вперед	screen down
~ екран по файлі назад	~ up
процедура	procedure

P

реальний час

real time

регистр	register
верхній ~	lower case
нижній ~	upper case
редагувати	edit
редактор	editor
редактор зв'язку	linker
режим	mode
~ вставки	insert mode
~ он-лайн	on-line mode
~ праці в реальному часі	real time processing
діалоговий ~	conversational mode
~ запитання-відповідь	conversational mode
резидентна програма	resident software
резидентна утиліта	resident utility
резидентний	resident
рекурсивний	recursive
рекурсія	recursion
репрограмувальний	erasable
репрограмувальний запам'ятовуючий пристрій	erasable programmable only memory (EPROM)
риска дробу	slash
рісет	reset key
робочий диск	data disk
розвантажити	download
розв'язуюча здатність (монітору)	resolution
розгрузити	download
розділення, розпізнавання	recognition
~ голосу	speech recognition; voice recognition
~ знаків, символів	character recognition
розширення імені файла	extension (of a filename)
розширення файла	suffix (of a file name)
розшук	search
глообальний ~	global search
розшукувати	find
рядковий редактор	line editor
рядок	line
рядок символів	string

C

світлове перо	light pen
сегмент	segment
сектор	sector
середній час роботи на відказ (відмову)	mean time between failures
середовище	environment
символ	character
символ кінця файла	EOF code
символ (код) управління	control code
символи верхнього регистра	upper case characters
символи нижнього регистра	lower case characters
синтаксис	syntax
синтаксична помилка	syntax error
система	system
система для опрацювання даних	data processing system

системне програмне забезпечення	system software
Ci (мова програмування Ci)	C
скловолокно	fiber glass
скомпільована програма	compiled program
скріпляти ланцюгом	daisy-chain
СОМ файл	COM file
CP/M	CP/M
старший біт	high bit
стек	stack
стирати	erase
стоп	stop
сторінка пам'яті	memory page
стрілка	arrow
сумісність з комп'ютером IBM	IBM compatibility

T

табулятор	tab
тверда копія	hard copy
текст	text
текстовий процесор	word processor
~ редактор	text editor
~ режим	text mode
~ файл	text file
технічне (електронне) обладнання	hardware
технічні засоби навчання	educational technology
тип файла	filetype
тип файла (розширення файла)	filename suffix
трактор	tractor
транзитна утиліта	transient utility
транзитний	transient
трек	track
тривалість часу відмови	down time

Y

увід	input; enter
увід-вивід	input-output
уводити	input; enter
уводити-виводити	input-output
умовний переход	branching statement
умовчання (по)	default
утиліта	utility

Ф

фарбо-розбрізкуючий принтер	jet-spray printer
файл	file
~ даних	data file
~ для читання і запису	read-write file
~ з довільним доступом	random access file
~ тільки для читання	read only file
фігурні дужки	brace

Ф-клавіша	F-key
флаг	flag
флаг помилки	error flag
флопі	floppy
~ диск	floppy disk
~ дискрайв	floppy disk drive
~ на 3 1/2 дюйма (90 мм)	3 1/2" disk, microdisk
~ на 5 1/4 дюйма (130 мм)	5 1/4" disk, minidisk
формат	format
форматування	formatting
Форт	Forth
ФОРТРАН	Fortran
функціональна клавіша	function key

X

холодний старт	cold boot
----------------	-----------

Ц

центральний блок	mother board
центральний процесор	central processing unit (CPU)
цикл	loop

Ч

чип	chip
числові обчислення з подвійною точністю	double precision arithmetic

Ш Щ Ю Я

швидкість	speed
шістнадцятковий	hexidecimal
шрифт	font
штучний інтелект	Artificial Intelligence (AI)
штучний розум	Artificial Intelligence (AI)

English-Ukrainian Computer Glossary

A

3 1/2" disk	флопі на 3 1/2 дюйма (90мм); мікродиск
5 1/4" disk	флопі на 5 1/4 дюйма (130 мм); мінідиск
access	доступ
accounting program	бухгалтерська програма
active	біжучий, зареєстрований
active disk drive	біжучий (зареєстрований) дискрайв
ADA	АДА
address	адреса
addressing	адресування
AI (Artificial Intelligence)	штучний розум; штучний інтелект
alpha-numeric	азбуочно-цифровий
alphanumeric printer	азбуочно-цифровий принтер
animated graphics	мультиплікаційна графіка
apostrophe	апостроф
application software	прикладне програмне забезпечення
area	область
area memory	область пам'яті
argument	аргумент
array	масив
arrow	стрілка
Artificial Intelligence (AI)	штучний розум; штучний інтелект
ASCII	ASCII
assembler	асемблер
assembly language	мова асемблера
assign (a value to a variable)	надавати (значення змінним величинам)
asterisk	зірочка
attribute	атрибут

B

back space	крок назад
back-up	запасний
~ copy	запасна копія
~ device	додатковий пристрій (запасний)
bar code	бар код
BASIC	БЕЙСІК
basic	базовий
basic configuration	базова конфігурація
baud	бод
binary	подвійний
binary code	подвійний код
bit	біт
high ~	старший ~
low ~	молодший ~
bit-mapped graphic	графіка з по-бітовим зображенням
bit-mapping	по-бітове зображення
block	блок
board, mother	центральний блок; материнська плата комп'ютера
bold print	жирний шрифт

Boolean	булівський
boot	загружати; завантажувати
cold ~	холодний старт
warm ~	гарячий старт
brace	фігурні дужки
brace (open)	відкриті дужки
bracket	квадратові дужки
branch	галузь
branching statement	умовний перехід
bubble memory	запам'ятовуючий пристрій на магнетних доменах
buffer	буфер
bus	канал
byte	байт
kilo~	кілобайт
mega~	мегабайт

C

C	Сі (мова програмування Сі)
CAD (computer-aided design)	автоматизоване проєктування
CAI (computer-aided instruction)	навчання за допомогою ЕОМ
call	виклик
CAM (computer-aided modelling)	автоматизоване моделювання
capital letter	велика літера
caps lock	замок реєстра
carriage return	поворот каретки
case	реєстр
~ lower	верхній ~
~ upper	нижній ~
cassette recorder (for computers)	касетний накопичувач (для комп'ютера)
cell	комірка
central processing unit (CPU)	центральний процесор
channel	канал
character	символ; буква; знак
control ~	символ управління
~ sequence	послідовність символів
character generator	генератор символів
character recognition	розвізнання знаків; символів
check sum	контрольна сума
checkbook (program)	бухгалтерський розрахунок
chip	мікросхема; чип; кристал інтегральної схеми
microprocessing ~	мікропроцесор(ний чип)
click	клацнути
clipboard	палітурка
COBOL	КОБОЛ
code	код
computer ~	машинний код
control ~	символ (код) управління
EOF ~	символ кінця файла
object ~	об'єктний код
source ~	вихідний код
cold boot	холодний старт
colon	двоекрапка

column	колонка
COM file	СОМ-файл (КОМ)
comma	кома
command	наказ
command line	командний рядок
comment	коментар
communications	зв'язок
communications channel	канал зв'язку
compatibility (of programs)	програмна сумісність
compatibility, IBM	сумісність з комп'ютером IBM
compile	комплювати
compiled language	компільована мова
compiled program	скомпільована програма
compiler	компілятор
computer	комп'ютер; електро-обчислювальна машина (ЕОМ)
host ~	провідний (ведучий) комп'ютер
mainframe ~	великий комп'ютер
personal ~	персональний комп'ютер
computer code	машинний код
computer literacy	комп'ютерна грамотність
computer translation	машинний переклад
computer-aided design	автоматизоване проєктування
computer-aided instruction	навчання за допомогою ЕОМ
computerized desktop	автоматизоване робоче місце (АРМ)
computerized office	автоматизоване робоче місце (АРМ)
configuration	конфігурація
configure	конфігурувати
constant	константа
contents (of a file)	зміст (файла)
control character	клавіша управління
control code	символ (код) управління; код управління
control key	клавіша CRTL; клавіша управління
controller	контролер
conversational mode	діялоговий режим; режим запитання-відповідь
copy	копія; копіювати
hard ~	твърда копія
copying	копіювання
counter	лічильник
CP/M	СР/М
CPU	центральний процесор
crash	аварійна відмова
current	біжучий
current disk	біжучий диск
cursor	курсор

D

daisy-chain	скріплити ланцюгом
daisy-wheel printer	принтер пелюсткового типу
data base	база даних
data disk	робочий диск
data file	файл даних
data processing	опрацювання даних

data processing system	система для опрацювання даних
debug	налагодити
debugger	налагоджувач
debugging	налагодження; відладка
decimal	десяtkовий
default	по умовчанию
~ value	атрибут призначений по умовчанию
DEL	знищити символ
delete	видалити; знищити
delete key	клавіша знищення (видалення)
delimiter	обмежувач
density	густота запису інформації
desk accessories	настільні аксесуари
desktop	настільний
~ computer	настільний комп'ютер
~ publishing	домашнє видавництво
device	пристрій
input ~	пристрій вводу
logical ~	логічний пристрій
output ~	пристрій виводу
DIP switch	перемикач DIP
DIR	команда DIR
directory	каталог; зміст
disassembler	дисасемблер
disk	диск
disk drive	дисковод; дискрайв
disk operating system	дискова операційна система
display	дисплей
distribution	дистрибуція
distribution disk	дистрибутивний диск
documentation	документація
DOS	ДОС; дискова операційна система
dot-addressable graphics	графіка з адресуванням точок
dot-matrix printer	принтер матрично-голчатого типу
double precision arithmetic	(числові) обчислення з подвійною точністю
double-click	подвійно класнути
double-density	подвійна густота (густота)
double-sided double-density floppy	дво(х)сторонній подвійної густини (густоти) флопі диск
double-sided floppy disk	двохсторонній флопі-диск
down (failure)	відмова
down time	тривалість часу відмови
download	розгрузити; розвантажити
drive	дисковод; накопичувач
tape ~	накопичувач на магнетій стрічці
Winchester ~	Вінчестер-накопичувач
driver	драйвер

E

edit	редагувати; відредактувати
editor	редактор
editor, text	текстовий редактор
educational technology	технічні засоби навчання

eject	викидати
electric typewriter	електрична друкарська машина
emulate	емулювати
emulation	емуляція
encoder	кодифікаційний пристрій
end of file	кінець файла
enter	увід; уводити
environment	середовище
EOF	кінець файла
EOF code	символ кінця файла
EOF symbol (code)	знак кінця файла
EPROM (erasable programmable only memory)	репрограмувальний запам'ятовуючий пристрій
equal sign	знак рівняння
erasable	репрограмувальний
erasable memory	репрограмувальний запам'ятовуючий пристрій
erasable programmable only memory (EPROM)	репрограмувальний запам'ятовуючий пристрій
erase	стирати; знишувати
error	помилка
error flag	флаг помилки
EXE file	EXE файл
executable file	виконавчий файл
execute	виконувати; <i>програма виконує такі функції</i>
expression	вислів
extension (of a filename)	розширення імені файла
external	зовнішній
external memory	зовнішня пам'ять

F

F-key	Ф-клавіша
fail	відмовляти
failure	відмова; відказ
fault-tolerance	нечутливість до відмов
feed	перекрутити папір
fiber	волокно
~ cable	волоконний кабель
~ glass	скловолокно
~ optics	волоконна оптика
field	поле
file	файл
COM ~	COM ~
data ~	~ даних
EXE ~	EXE ~
executable ~	виконавчий ~
random access ~	~ з довільним доступом
read only ~	~ тільки для читання
read-write ~	~ для читання й запису
sequential ~	послідовний ~
text ~	текстовий ~
file ID	ідентифікатор ~а
file length	довжина файла
filename	назва файла
filename suffix	тип файла; розширення файла

filetype	тип файла
find	розшукувати
fine print	дрібний шрифт
firmware	апаратно-програмне забезпечення
fixed	зафікований
flag	флаг
floating	плаваючий
floppy	флопі
~ disk	флопі диск, гнучкий диск
~ disk drive	флопі дискрайв
folder	папка
font	шрифт
form feed	перекручувати папір на цілий аркуш
format	формат
formatting	форматування
Forth	Форт
Fortran	Фортран
full screen	екранний дисплей
full screen editor	екранний редактор
function key (F-key)	функціональна клавіша

G

global	гльобальний
~ search	~ розшук
graphics	графіка
animated ~	мультиплікаційна ~
bit-mapped ~	~ з по-бітовим зображенням
dot-addressable ~	~ з адресацією точок
graphics board	графічна плата
graphics display	графічний дисплей
graphics mode	графічний режим
graphics screen	графічний дисплей
greater than	більше

H

hacker	програміст
hard copy	твірда копія
hard disk	гард диск, жорсткий диск, твердий диск
hard disk drive	гард дискрайв
hardware	технічне (електронне) обладнання
head	головка
head, read/write	головка зчитування запису
hexadecimal	шістнадцятковий
high bit	старший біт
high-level language	мова високого рівня
highlight	виділяти
hologram	голограма
holography	голографія
host computer	провідний (ведучий) комп'ютер
hyphenate	писати через дефіс

I

I/O interface	інтерфейс уводу й виводу
icon	ікона
ID	ідентифікатор
indent	робити відступ
index	індекс; показник; складати покажчик
information retrieval system	інформаційно-розшукувальна система
input	увід/уводити
input device	пристрій вводу
input-output	увід-вивід, уводити-виводити
input-output device	пристрій для вводу і виводу
input-output port	порт уводу і виводу
insert	вставка/вставляти; втулка
insert key	клавіша вставки
insert mode	режим вставки
insertion	вставка
integrated circuit	інтегральна мікросхема
intelligent videoterminal	інтелектуальний відеотермінал
interactive	діалоговий
interface	інтерфейс
interpreter	інтерпретатор
interrupt	припинення; припиняти
invalid	недопустимий
italic print	курсив
italics	курсив

J

jet-spray printer	фарбо-розбрізуючий принтер
joystick	джойстик

K

key	клавіша
key word	ключове слово
keyboard	клавіятура
keystroke	натискання клавіші
kilobyte	кілобайт

L

label	позначка
language	мова
high-level ~	~ високого рівня
low level ~	~ низького рівня
mid-level ~	~ середнього рівня
object ~	об'єктна ~
source ~	вихідна ~
laser	лазер
laser printer	лазерний принтер
length	довжина

light pen	світлове перо
line	рядок
command ~	командний ~
~ editor	рядковий редактор
~ feed	перекрутити папір на один ~
~ length	довжина ~а
linear	лінійний
linker	редактор зв'язку
listing	листинг
load	загрузка; загружати
loader	загружчик
local	локальний
local area network	локальна мережа мікро ЕОМ
logical	логічний
logical device	логічний пристрій
loop	цикл
low-level language	мова низького рівня
lower case	нижній регістр
~ characters	символи нижнього регістру

M

machine code	машинний код
machine translation	машинний переклад
macro	макро
macroassembler	макроасемблер
main memory	оперативна пам'ять
main storage device	оперативний запам'ятовуючий пристрій
mainframe computer	великий комп'ютер
margins	поля
mass storage device	внутрішній запам'ятовуючий пристрій
mean time between failures	середній час роботи на відказ (відмову)
megabyte	мегабайт
memory	пам'ять
bubble ~	запам'ятувач пристрій на магнетних дисках
external ~	зовнішня пам'ять
~ area	область пам'яті
~ capacity	ємність пам'яті
~ page	сторінка пам'яті
menu	меню
microcomputer	мікрокомп'ютер; мікро-ЕОМ
microfloppy	мікрофлопі (3 1/2-дюймовий (90 мм) гнучкий)
microprocessor	мікропроцесор
mid-level language	мова середнього рівня
minifloppy	мініфлопі (5 1/4-дюймовий (130 мм) гнучкий)
minus	мінус
mode	режим
modem	модем
module	модуль
monitor	монітор; відеотермінал; дисплей
25 x 80 ~	монітор на 25 рядків по 80 символів
color ~	кольоровий монітор
mother board	центральний блок; материнська плата комп'ютера

mouse	миша
multifinder	мультишукач
multiterminal system	багатотермінальна система
multiuser	багатокористувальний

N

network	мережа
non-volatile memory	енерго-незалежна пам'ять
number sign	знак числа

O

object	об'єктний
~ code	об'єктний код
~ language	об'єктна мова
~ program	об'єктна програма
OCR (optical character recognition)	оптичне розпізнання знаків; символів
off-line mode	автономний режим
office	бюро; канцелярія; контора
office automation	автоматизація діяльності установи
offset	зміщення; офсет
on-line mode	оперативний режим; режим он-лайн
open brace	відкриті дужки
operand	операнд
operating system	операційна система
optical character recognition (OCR)	оптичне розпізнання знаків, символів
option	вибір
output	вивід; виводити
output device	пристрій виводу
overwrite (a file)	перезаписувати

P

paginate	нумерувати сторінки
paragraph	параграф; абзац
parallel port	паралельний порт
parallel printer	паралельний принтер
parameter	параметр
parentheses	дужки
Pascal	ПАСКАЛЬ
password	пароль
percent sign	знак процентів
period	точка
peripheral device	периферійний пристрій
peripheral device controller	периферійний контролер
personal computer	персональний комп'ютер
platen	валок (для паперу в принтері)
portable	портативний
print	ширфт; друкувати; надрукувати
print out	видрукувати
printer	принтер
alphanumeric ~	абзучно-цифровий принтер

dot-matrix ~	принтер матрично-голчатого типу
jet-spray ~	фарбо-роздбрзуючий принтер
laser ~	лазерний принтер
parallel ~	паралельний принтер
serial ~	принтер послідовної дії
thermal ~	пристрій термодруку
procedure	процедура
program	програма; програмувати; програмний
program counter	лічильник програми
programmable memory	програмувальний запам'ятовуючий пристрій
programmable read only memory (PROM)	програмувальний постійний запам'ятовуючий пристрій
programmable ROM	програмувальний постійний запам'ятовуючий пристрій
programmer	програміст
programming	програмування
programming environment	програмне середовище
programming language	мова програмування
PROM (programmable read only memory)	програмувальний постійний запам'ятовуючий пристрій
prompt	підказування

Q

question mark	знак запитання
quotation mark	лапки (у лапках)

R

RAM (random access memory)	запам'ятовуючий пристрій з довільним доступом
RAM size	об'єм оперативної пам'яті
random access	довільний доступ
~ file	файл з довільним доступом
~ memory (RAM)	запам'ятовуючий пристрій з довільним доступом
read	читувати
read into memory	читувати в пам'ять
read only file	файл тільки для читання
read only memory (ROM)	постійний запам'ятовуючий пристрій
read-write file	файл для читання й запису
read-write head	головка зчитування/запису
real time	реальний час
~ clock	годинник реального часу
~ operating system	операційна система реального часу
~ processing	режим праці в реальному часі
recognition	розвізнення; розпізнавання
record	запис; записувати
recursion	рекурсія
recursive	рекурсивний
redirect	переназначувати
redirection	переназначування
register	реєстр
reliability	надійність
rename	переіменовувати
replace	замінити

reserved word	ключове слово
reset key	клавіша СКІД; рісет
resident	резидентний
resident software	резидентна програма
resident utility	резидентна утиліта
resolution	розв'язуюча здатність (монітору)
return	перехід на новий параграф
ribbon	(друкарська) стрічка
ROM (read only memory)	постійний запам'ятовуючий пристрій

S

screen	дисплей; екран
screen down	просувати екран по файлі вперед
screen output	екран виводу
screen up	просувати екран по файлі назад
scroll	просувати
SCSI (Small Computer System Interface)	інтерфейс малої комп'ютерної системи
search	розшук
sector	сектор
segment	сегмент
select	вибирати
semi-colon	крапка з комою
semiconductor	напівпровідник
semiconductor chip	напівпровідникова мікросхема
sequence	послідовність
sequential	послідовний
sequential file	послідовний файл
serial port	послідовний порт
serial printer	принтер послідовної дії
single board card	мікропроцесорний одноплатний модуль
single-density single-sided floppy disk	односторонній флопі диск одинарної густини
slash	риска droбу
smart	інтелектуальний
smart terminal	інтелектуальний термінал
soft-sectored disk	програмно-секційований диск
software	програмне забезпечення
application ~	прикладна програма
~ package	пакет прикладних програм
resident ~	резидентна програма
system ~	системне програмне забезпечення
sort	сортувати; класифікувати
source code	вихідний код
source language	вихідна мова
source program	вихідна програма
space (between words)	проміжок (між словами)
space bar	клавіша проміжку
speech recognition	розвізнання голосу
speed	швидкість
spreadsheet	бухгалтерський звіт
stack	стек
stack pointer	показчик стека
startup disk	завантажувальний диск

statement	оператор
stop	зупинка; стоп
storage device	запам'ятовуючий пристрій
string	рядок символів
subroutine	підпрограма
substring	підрядок
suffix (of a file name)	розширення файла; тип файла
support	забезпечувати; <i>ДОС забезпечує працю 16-ох логічних пристрой</i>
syntax	синтаксис
syntax error	синтаксична помилка
system	система
systems software	системне програмне забезпечення

T

tab	табулятор
tape drive	накопичувач на магнетній стрічці
template (current screen line)	біжучий рядок на екрані
text	текст; текстовий
~ editor	текстовий редактор
~ file	текстовий файл
~ mode	текстовий режим
thermal printer	пристрій термодруку
top of file	початок файла
track	доріжка; трек
tractor	зірчатка; трактор
transient	транзитний
transient utility	транзитна утиліта
translation	переклад
transpose (letters)	переставляти букви
typewriter	друкарська машина

U

underline	підкреслювати
underlining	підкреслювання
upper case	верхній регистр
upper case characters	символи верхнього регистра
user	користувач
user friendly	дружелюбний
user ID	ідентифікатор користувача
utility	утиліта

V

valid	допустимий
variable	змінний
version (of a program)	версія
video game	відеоатракціон; відеоігри
video terminal	відеотермінал
videotape	відеострічка; відеозапис; робити відеозапис
videotape recorder	відеомагнітофон
videoterminal (intelligent)	інтелектуальний відеотермінал

view	вид
virus	вірус
voice input, output	голосовий увід, вивід
voice recognition	розділення голосу

W

wand	паличка
warm boot	гарячий старт
white out (a mistake)	виправити «Штрихом»; замалювати помилку
wildcard file	біллом; відбілювати
wildcard filename	неявне ім'я
Winchester disk	неявна назва
Winchester drive	Вінчестер-диск
word length	Вінчестер-накопичувач
word processing	довжина слова
word processor	опрацювання тексту
word wraparound	текстовий процесор
write	загортати слова
~ error	записувати
~ protection	помилка запису
write to disk	захист запису
write to file	записувати на диск
	записувати у файл

X Y Z

xerox	ксерокс
xerox copy	ксерокопія
zoom	показати крупним планом

SHORT GLOSSARY OF AUDIO-VISUAL TECHNOLOGY

A

adjust	урегульовувати
AM broadcasting	передача на середній хвилі
AM stereo	стереопередача на середній хвилі
amplifier	підсилювач
audio	звуковий; авдіо
A/V (audio-visual)	авдіо-візуальний
A/V aids	авдіо-візуальна наочність
A/V department	авдіо-візуальний відділ ТЗН (технічних засобів навчання)

B

battery	батарейка
Beta	Бета
big-screen TV	проекційний телевізор
brightness	яскравість
broadcast	передавати
broadcasting	радіомовлення
broadcasting company	компанія радіомовлення

C

cable TV system	кабельна система
camera	камера (фотокамера)
color camera	кольорова камера
cassette	касетка
cassette player	касетний програвач
cassette recorder	касетний магнітофон
cathode ray tube (CRT)	електронно-променева лампа
CCD (charge-coupled device)	підзаряджуючий пристрій
channel	канал
character generator	знакогенератор
chromakey	кольорова ріпроекція
closed caption broadcast	передача з субтитрами за вимогою
closed circuit TV	телебачення по замкнутому каналу
compact disc	компактний диск
compact disc player	програвач компактних дисків
contrast (TV picture)	контрастність
CRT (cathode ray tube)	електронно-променева трубка
CRTC (Canadian Radio-Television and Telecommunications Commission)	Канадська комісія радіо-телебачення й телезв'язку

D

DAT (digital audio technology)	цифрова авдіотехніка
definition	чіткість
high definition	зображення високої чіткості

density	густина
digital	цифровий
digital audio technology (DAT)	цифрова авдіотехніка
dish	параболічна антена
E	
edit (tape, film)	перехід; монтувати; змонтувати
editer (machine)	монтажний пульт
educational TV	навчальне телебачення
educational technology	технічні засоби навчання (ТЗН)
eight-millimeter (tape)	восьмиміліметрова стрічка
erase	стирати; знищувати
erase head	стираюча головка
F	
fast-forward	швидкісна перемотка вперед
FCC (Federal Communications Commission)	Федеральне управління зв'язку США
feed	лінія зв'язку
satellite ~ (uplink)	лінія супутник-земля
satellite ~ (downlink)	лінія земля-супутник
studio to transmitter ~	лінія студія-передавач
feedback (as in electronic noise)	зворотне живлення
feedback (as in public opinion)	зворотний зв'язок
fiber cable	волоконний кабель
fiber optics	волоконна оптика
fidelity	чіткість; вірність
high ~	висока чіткість відтворювання; гайфай
flying erase head	обертаюча головка
FM (frequency modulation) broadcasting	ультра коротка хвиля
frequency	частота
G H	
ghost	(сніжить і) дублює зображення
half-inch (tape)	12,5 мм стрічка
head (tape recording)	головка
erase ~	стираюча головка
flying erase ~ (VCR)	обертаюча головка
playback ~	головка відтворення
record ~	головка запису
hi-fi	гай фай
high definition TV (HDTV)	телебачення високої чіткості
high tech	передова техніка
horizontal hold	синхронізація рядка
I	
inches per second (tape speed)	сантиметри на секунду (швидкість прокручування стрічки)
1 1/8 ips	4,25 с/с
3 1/4 ips	9,5 с/с

7 1/2 ips	19 с/с
15 ips	38 с/с
integrated circuit	інтегральна мікросхема
interference (with a signal)	перешкода, перешкоди

J K L

laser disc player	програвач лазерних дисків
LED	світлодіод
light(ing)	світло; освітлення
live (broadcast)	прима передача; трансляція; транслювати
low (frequency sound)	низька частота
low-light camera	високочутлива камера

M

microphone	мікрофон
condenser ~	конденсаторний мікрофон
dynamic ~	динамічний мікрофон
mobile unit	пересувна станція
monitor	монітор
multiphase	багатофазний

N

network	мережа
commercial ~	комерційна мережа
public ~	громадська мережа
noise (interference in sound or picture)	перешкоди; інтерференція звуку або зображення
signal to noise ratio	відношення сигнал-перешкода
NTSC	НТСЦ

O P Q

PAL	ПАЛ
picture (TV, video)	зображення
play (a tape, record)	програвати
play back	відтворювати
preamp	передпідсилювач
projection TV	проекційний телевізор

R

rearscreen projection	рірпроєкція
receive (a signal)	приймати сигнал
receiver (radio)	приймач
record	записувати
reel (of tape)	бобіна; моток стрічки
reel-to-reel	бобінний
remote (broadcast)	позастудійна передача
remote control (unit)	дистанційне управління
remote mobile unit	пересувна станція
rental	прокат

videotape ~
 resolution
 high resolution camera
 rewind
 RGB
 RGB monitor

відеопроказ
 розв'язуюча здатність
 камера з високою розв'язуючою здатністю
 перемотка
 червоне-зелене-голубе
 RGB (кольоровий) монітор

S

satellite dish
 screen
 big screen TV
 satellite transmission
 SECAM
 sensitivity
 signal
 signal to noise ratio
 snow
 sound
 soundtrack
 spacebridge
 speaker
 special effects
 computer-generated special effects
 speed
 1 1/8 ips
 3 1/4 ips
 7 1/2 ips
 15 ips
 splice
 standard
 ~s conversion
 ~s converter
 stereo
 stereo receiver
 studio
 studio quality
 superimpose

параболічна антена
 екран
 великоекранне телебачення
 передача з допомогою (по) супутника(-y)
 СЕКАМ
 чутливість
 сигнал
 відношення сигнал-перешкода
 сміг; сніжить на екрані
 звук
 звукова доріжка
 телеміст
 голосник; колонка
 спецефекти
 комп'ютерні спецефекти
 швидкість
 4,25 с/с (сантиметри на секунду)
 9,5 с/с
 19 с/с
 38 с/с
 склейка
 стандарт
 перетворювання стандартів
 перетворювач стандартів
 стерео
 стереоприймач
 студія
 студійна якість
 накладати; наложить

T

tape (a tape cassette)
 blank ~
 high quality ~
 interesting ~
 tape (*vb.*)
 tape recorder
 teleconference
 teleconference broadcast
 telephone
 push button ~
 television
 three-quarter inch format

магнітофонна стрічка; касетка
 порожня стрічка; чиста стрічка
 високоякісна стрічка
 цікавий запис
 записати
 магнітофон
 телеконференція
 телеміст
 телефон
 клавішний телефон
 телевізор; телебачення
 формат U-matic

titles	титри
track	доріжка (запису інформації)
transmission	передача
transmit	передавати
tristandard	тристандартний
TV	телебачення

U V W X Y Z

VCR	відеомагнетофон
vertical hold	польова синхронізація
VHS	VHS (ве-аш-ес)
video	відео
videotape	відеострічка
high-quality ~	високоякісна відеострічка
videotape player	відеопрограмувач; відеоприставка
videotape recorder	відеомагнетофон
VTR	відеомагнетофон
white balance (on a video camera)	баланс білого; зробити баланс білого

